

Leading Health Care

Årsskrift

2024

Innehåll

Generalsekreterarens förord

Pågående och avslutade projekt under 2024

Publicerade texter

- Rapporter
- LHC Perspektiv

LHC i externa media

Aktiviteter som LHC organiserat

Aktiviteter som LHC deltagit i

Tillsammans i Almedalen 2024

Vi på LHC 2024

- LHCs styrelse 2024

LHCs partnernätverk 2024

Generalsekreterarens förord

2024 - 15 ÅR OCH EN VÄNDNING

Stiftelsen Leading Health Care fyllde 15 år den 9 december 2024. Året präglades av ökad aktivitet med våra partnerorganisationer, med LHCs Skuggutredning om vårdens huvudmannaskap som samlande kraft.

Ekonomiskt har LHCs position efter pandemin varit väldigt utsatt. Under 2024 arbetade vi hårt för att dels effektivisera våra interna processer, dels komma ut ur året med återställt kapital och resurser för att satsa framåt. Båda dessa mål lyckades vi med.

Vi har haft ett tätt samarbete mellan kansli, styrelse och revisorer för att på ett ordnat sätt stärka verksamhetens bas. Det primära problemet med bristande intäkter i spåren av en tid präglad av fokus på nuet och omedelbara åtgärder löstes successivt upp under året.

Verksamhetsmässigt var dock 2024 oerhört intensivt och produktivt. Vi har arrangerat välbesökta seminarier i Almedalen och under hösten två konferenser, en om screening för tidig upptäckt av diabetes och en om huvudmannaskapsreformer. Därutöver har vi haft ett antal arbetsdagar med partners kring fördjupade case i Skuggutredningen, och om framtidens kompetensförsörjning i vårt nya projekt tillsammans med Socialstyrelsen.

Inledningen på 2025 har redan överträffat förväntningarna så vi ser fram emot att åter kunna lägga fullt fokus på LHCs huvuduppgifter: att diskutera och utveckla hälso- och sjukvårdssystemets funktionalitet tillsammans med våra partnerorganisationer!

Välkommen till nästa 15 år med oss!

Stockholm i mars 2025

Hans Winberg

Generalsekreterare
Stiftelsen Leading Health Care

Pågående och avslutade projekt under 2024

NYA KOMPETENSMODELLER INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

Analys och dialogmaterial

LHC har fått i uppdrag av Socialstyrelsen att tillsammans med professionsförbunden utreda utmaningar och möjligheter med att hantera kompetensfrågorna inom hälso- och sjukvården på nya sätt. Alla vet att personalförsörjningen är ansträngd – samtidigt pågår ett antal samhällsförändringar som kan påverka kompetensutbud och -behov på olika sätt.

Vilka förutsättningar och förflyttningar som krävs för att framtidens kompetensmix ska möta behoven är det svårt att svara på utifrån dagens statistiska underlag som i huvudsak utgår från utbildningsplatser, geografisk resursfördelning, antalsberäkningar av legitimerad personal och så vidare. Det behövs nya sätt att tänka kring hur kompetens definieras och hur ansvarsfördelningen mellan olika yrkeskategorier ser ut. Vi behöver se över verksamhetsberoenden i olika delar av vårdkedjan, nya kompetenser utöver de vårdspecifika, användning av patienters kompetenser, graden av administrativt stöd och resurser för verksamhetsutveckling.

Projektet genomförs i samverkan med sakkunniga vid en rad professionsförbund och ska ge inspel till Socialstyrelsens pågående utvecklingsarbete med det nationella planeringsstödet och andra strategiska insatser. Angreppssättet med att samla flera olika förbund till gemensamma samtal i frågor som ofta behandlas professionsspecifikt är i sig en poäng, där LHC som arena borgar för systemperspektivet.

Projektet initierades under 2024 och fortsätter under 2025.

SKUGGUTREDNINGEN

Hur träffsäker är en förflyttning av vårdens huvudmannaskap?

Huvudmannaskapet har seglat upp som en av vårdens viktigaste reformfrågor i och med den parlamentariska kommitté som till sommaren 2025 lägger fram sin utredning om ett möjligt statligt övertagande. Men vilka slags problem kan centralisering egentligen lösa, och hur hittar vi ändamålsenliga former för statlig eller nationell styrning som tar hänsyn till förutsättningarna inom olika vårdområden?

LHC har tillsammans med partnerorganisationerna drivit en komplementär SkuggUtredning med ett liknande syfte – att definiera en ändamålsenlig förstärkning av den statliga styrningen

som kan förbättra vården ur ett patientperspektiv. Vi har särskilt fokuserat på sådana problem som ökad centralstyrning har stor chans att komma åt – nämligen ojämlikheter som beror på att det idag finns fler än en huvudman.

Med utgångspunkt i tre fallstudier – om läkemedel för sällsynta diagnoser, personliga hjälpmedel samt hantering av psykisk ohälsa i primärvården – har vi tagit fram möjliga upplägg för en förstärkt statlig eller nationell styrning. En slutsats är att lösningarna behöver vara utformade på olika sätt för att träffsäkert angripa de olika grundorsakerna till ojämlikheter och vara praktiskt genomförbara på kort sikt.

SkuggUtredningen initierades under 2023 och pågår fram till sommaren 2025.

ASSET – PRECISIONSMEDICIN OCH AI

Systemförutsättningar för införande

LHC deltar i en innovationsmiljö inom precisionshälsa med fokus på prevention av autoimmuna sjukdomar. Miljön ska utveckla metoder för att identifiera individer som riskerar att utveckla diabetes typ 1 och möjliggöra prevention och tidig behandling. Visionen är att typ-1-diabetes på sikt ska ingå i ett allmänt screeningprogram för barn och kunna botas. Miljön ska även undersöka paralleller till andra autoimmuna sjukdomar.

Läkemedelsbolaget Diamyd Medical AB är koordinator för ASSET – AI for Sustainable Prevention of Autoimmunity in the Society – som drivs i samarbete med IT-företaget Mainly AI, Lunds universitet, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Universitetssjukhuset Örebro, Svenska diabetesregistret, och LHC. LHC:s roll är att tydliggöra vilka organisatoriska, ekonomiska och juridiska förutsättningar som krävs för att föra in de föreslagna precisionshälsolösningarna i det svenska sjukvårdssystemet, och arbeta med behovskartläggning och tidig förankring hos alla relevanta aktörer.

Under 2024 har LHC inom ramen för projektet organiserat både en svensk expertworkshop och en större, internationell konferens på temat Framtida screening av T1D. Under 2025 fortsätter arbetet med fokus på praktiska utmaningar med att ställa om diabetesvården till ett mer preventivt arbetssätt.

Miljön ASSET finansieras av Vinnova över 5-årsperioden 2021 – 2026.

EGENVÅRDENS PLATS I VÅRDKEDJAN

Workshops med life-science-sektorn

LHC har fått i uppdrag av LIF att genom en serie workshops bryta ner konceptet egenvård och diskutera vilken roll olika former av egenvård har idag, och skulle kunna ha inom hälso- och sjukvårdssystemet.

Vilka fördelar, nackdelar, utvecklingsmöjligheter och risker finns det exempelvis med att erbjuda fler läkemedel receptfritt, ur olika aktörers perspektiv? Var skapas värde i leverantörskedjan och vad betyder det för patientnyttan? Vilka former av styrning skulle kunna bidra till mer strategisk användning av egenvård och vilka samhällsvinster skulle detta kunna ge upphov till?

Projektet initierades 2024 och drivs i samverkan med LIFs Egenvårdsgrupp.

ETT LIVSKRAFTIGT VÄSTMANLAND

En aktionsforskningsansats

Inom Region Västmanland genomförs en samlad regional utvecklingsåtgärd – Ett livskraftigt Västmanland – med förbättrad folkhälsa som ett av utvecklingsområdena. LHC har engagerats för att bidra med aktionsforskning för utvecklingsområdet i fyra pilotkommuner. Arbetet leds av docent Mats Tyrstrup vid LHC, med medverkan av forskarna Majid Asgari och Fatane Salehi.

Fokus är att involvera medborgarna i lokal samhällsutveckling baserat på kunskaper om att inflytande över livsmiljön kan vara hälsofrämjande. Rent praktiskt sker det genom att förbereda kommunanställda inför uppgiften att samtala med medborgarna kring strategiska utvecklingsbehov lokalt: I Hallstahammar bygget av en ny skola i stadsdelen Nibble, i Norberg en vitalisering av området Kärrgruvan, i Fagersta kommunens preventiva arbete med psykisk hälsa och i Västerås förbättringar för medborgarna i stadsdelen Pettersberg.

2023 har ägnats åt förberedelser i respektive kommun för att under 2024 möta och genomföra samtalen med medborgarna. Det som på så sätt samlas in – önskemål, idéer, synpunkter, förslag – återförs och tas in i kommunens ordinarie arbetsprocesser och flyttas successivt uppåt till relevanta beslutsfattare och ytterst politiken. Ett syfte med projektet är att utveckla och införa en modell för medborgardriven samhällsutveckling.

Projektet initierades våren 2023 och fortsätter till och med 2025.

Publicerade texter

Rapporter

LHC **Årsskrift 2023**

[LÄS ÅRSSKRIFTEN HÄR](#)

LHC Perspektiv

2024 lanserade vi [LHC Perspektiv](#) - en plats för artiklar och spaningar både från oss på LHC, men även från partners och forskare.

PROFESSOR JOHAN ALVEHUS

Administration i offentlig sektor – Om expansion, elevering och mittokrati

[LÄS ARTIKELN HÄR](#)

PROFESSOR EMERITA BOEL BERNER

Lärdomar från ett medicinskt mysterium

[LÄS ARTIKELN HÄR](#)

DOCENT GUN FORSANDER

Framtidens screening – revolutionerande tidig upptäckt eller kostsam överbehandling?

[LÄS ARTIKELN HÄR](#)

LHC i externa media

NÄRA-VÅRD-PODDEN, SKR 11 maj 2024

Organisera för människor

Samtal med Hans Winberg

[LYSSNA PÅ PODDEN HÄR](#)

FORUM FÖR HEALTH POLICY 5 nov 2024

Samtal om organisation och styrning

Hans Winberg intervjuades i Hälso- och sjukvårdspodden.

[LYSSNA PÅ PODDEN HÄR](#)

GÖTEBORGS-POSTEN 24 nov 2024

Screena barn för diabetes för att hindra sjukdomsutveckling

Debattartikel av Anna Krohwinkel tillsammans med Gun Forsander, Soffia Gudbjörnsdóttir, Åke Lernmark, Frida Sundberg och Pedro Teixeira.

[LÄS ARTIKELN HÄR](#)

DAGENS MEDICIN 28 nov 2024

Tillsätt en utredning om patientrörelsens förutsättningar

Debattartikel av Hans Winberg tillsammans med Mattias Millbro, Lars-Ingvar Johansson, Maria Westerlund, Therese Leijon, Peter Carstedt, Axel Wolf, Louise von Essen och Julia Bahner.

[LÄS ARTIKELN HÄR](#)

AKTIVITETER SOM LHC ORGANISERAT

MARS

PARTNERMÖTE

**Workshop kring
Skuggutredningen**

APRIL

ASSET

**Rundabordssamtal om
framtida screening för typ-
1-diabetes**

LHC organiserade expertworkshop
inom ASSET-projektet

MAJ

PARTNERMÖTE

**Diskussion kring LHCs
kommande konferenser**

JUNI

ALMEDALEN

**Tillsammans: Vård &
politik**

LHC organiserade och modererade
seminarier under tre dagar på en
gemensam arena i samverkan med
LIF, SwedishMedtech och
Medtech4Health

[TITTA PÅ INTERVJUER FRÅN ALMEDALEN](#)

SEPTEMBER

PARTNERMÖTE

**Ett livskraftigt
Västmanland med Mats
Tyrstrup**

NOVEMBER

PARTNERMÖTE

**Fyra år med Trump med
Ulrica Schenström**

KONFERENS, ASSET

**Framtidens screening –
revolutionerande tidig
upptäckt eller kostsam
överbehandling?**

Öppen konferensdag utifrån arbetet
inom ASSET, med keynote av
Chantal Mathieu, President of
European Association for the Study
of Diabetes (EASD)

[TITTA PÅ INTERVJUER FRÅN KONFERENSEN](#)

DECEMBER

KONFERENS, LHC-DAGEN

**Hur träffsäker är en
förflyttning av
huvudmannskapet i
vården?**

Öppen konferensdag kring LHCs
pågående arbete inom
SkuggUtredningen, med keynotes
av Karsten Vrangbaek, University of
Copenhagen och Thomas Hoholm,
BI Norwegian Business School

[TITTA PÅ INTERVJUER FRÅN KONFERENSEN](#)

AKTIVITETER SOM LHC DELTAGIT I

JANUARI

EUROPEAN OBSERVATORY ON HEALTH
SYSTEMS AND POLICIES

Building on value-based health care: Towards a health system perspective

Anna Krohwinkel var panelist på
internationellt webinarium

FEBRUARI

MSC IN BUSINESS ADMINISTRATION, SSE

Managing Data and AI – ASSET case study

Anna Krohwinkel undervisade för
masterstudenter med utgångspunkt i
ASSET som fallstudie

MARS

UPPSALA UNIVERSITET

Nätverket för forskning om hälso- och sjukvårdens styrning och organisation

Anna Krohwinkel deltog i nationell
forskarkonferens

CUPS, SSE EXECUTIVE EDUCATION

Värdeskapande i hälso- och sjukvården

Hans Winberg föreläste på
chefsutvecklingsprogrammet för
offentlig sektor

APRIL

SWECARE

Årsmöte

Hans Winberg var ordförande

MAJ

VITALIS 2024

Kostnaden för dåliga beslut

Hans Winberg deltog i panelsamtal

JUNI

ALMEDALN

Screening för typ-1- diabetes: Hur kan vi hitta personer i riskzonen?

Anna Krohwinkel och Hans Winberg
deltog i rundabordssamtal
arrangerat av Sanofi

JULI

AUGUSTI

SEPTEMBER

OKTOBER

**MYNDIGHETEN FÖR VÅRD- OCH
OMSORGSANALYS**

Skuggutredningen

Anna Krohwinkel och Hans Winberg presenterade pågående arbete inom projektet

SVERIGES LÄKARFÖRBUND

Skuggutredningen

Anna Krohwinkel och Hans Winberg presenterade pågående arbete inom projektet

NOVEMBER

SOCIALDEMOKRATERNA I RIKSDAGEN

Skuggutredningen

Anna Krohwinkel och Hans Winberg presenterade pågående arbete inom projektet

DAGENS MEDICIN AGENDA

Världsdabetesdagen: En agenda för en bra diabetesvård för hela livet!

Anna Krohwinkel deltog i konferens och workshop

DECEMBER

WORKSHOP MED SOCIALSTYRELSEN

Pilot projects on workforce planning, innovation and healthcare reform

HC deltog i lunch-till-lunchmöte tillsammans med andra utvecklingsprojekt kring framtidens kompetens

TILLSAMMANS I ALMEDALEN 2024

I samverkan med LIF, Swedish Medtech och Medtech4Health som huvudpartners anordnade LHC en arena för välfärdspolitisk dialog i Almedalen 2024: Tillsammans – Vård & politik. Tyngdpunkten låg på öppna och perspektivskapande samtal – ”Almedalen Classic”.

[TITTA PÅ INTERVJUER FRÅN ALMEDALEN](#)

TILLSAMMANS

Mötesplats vård & politik

Tillsammans är vi
arenan för hälso- och
sjukvårdspolitisk dialog

Huvudarrangörer:

Leading Health Care

Patientorganisationer:

**Reumatiker
förbundet**

NEURO

**SÄLLSYNTA
DIAGNOSER**
RARE DISEASES SWEDEN

VI PÅ LHC 2024

Hans Winberg
Generalsekreterare

Anna Krohwinkel
Forskningschef

Jon Rognes
Forskningsledare

Mats Tyrstrup
Forskningsledare

LHC:s styrelse 2024

Anders Blanck

Senior Advisor, tidigare VD Lif – de forskande läkemedelsföretagen

Emma Spak

Länsråd i Värmland, tidigare sektionschef för hälso- och sjukvård vid SKR

Jörgen Striem

Förbundsdirektör för Kommunalförbundet avancerad strålbehandling

Anna Krohwinkel

Forskningschef, biträdande generalsekreterare LHC

Hans Winberg

Generalsekreterare LHC

Tillkommande 2025:

Fredrik Lennartsson

Konsult och interimschef, tidigare chef för chef för vård- och omsorgsavdelningen SKR

Karin Fernler

Assistant Professor, Program Director – BSc Program in Business and Economics, Handelshögskolan i Stockholm

LHCs PARTNERNÄTVERK 2024

 Apotekarsocieteten
Sveriges apotekarförbund

inspektionen för vård och omsorg

 De forskande
Läkemedelsföretagen

 LÄKEMEDELSVERKET
MEDICAL PRODUCTS AGENCY

 Na
NATURVETARNA

 NEURO
FÖRBUNDET

 NÄTVERKET MOT
CANCER

 PRAKTIKERTJÄNST

PSYKOLOGFÖRBUNDET

 Reumatiker
förbundet

 Riksförbundet
HjärtLung

 sanofi

 Socialstyrelsen
THE NATIONAL BOARD OF HEALTH AND WELFARE

 SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

 Sveriges
Farmaceuter

 SWECARE FOUNDATION

 sveriges
företags
hälso

 Sveriges
läkarförbund

 Medtech

 SÄLLSYNTA
DIAGNOSER
RARE DISEASES SWEDEN

 Takeda

 TLV
TANDVÅRDS- OCH
LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET

Leading Health Care (LHC) är en akademisk tankesmedja för fördjupad dialog om framtidens hälso- och sjukvård.

LHC främjar forskning och kunskapsutveckling som är relevant för organisering, styrning och ledning av verksamheter inom hälsa, vård och omsorg, samt sprider information om detta. LHC arbetar dels med ett brett akademiskt nätverk, dels med ett partnernätverk som för närvarande består av ca 30 organisationer från olika delar av sektorn. Sedan 2009 är LHC en oberoende och icke vinstdrivande stiftelse. Vi finansieras huvudsakligen genom vår uppdragsforskning samt årliga bidrag från partnerorganisationerna.

Läs mer om oss och ladda ner våra publikationer gratis på
www.leadinghealthcare.se

